

збалансованого підходу до вирішення містобудівних проблем з відповідною містобудівною політикою забудови, наприклад, вільних внутрішньоквартальних просторів (сьогодні це нагальне гостре і болюче питання), яка є одним з найголовніших і перспективних завдань та дозволить функціонально впорядкувати існуючу забудову та поліпшити цим структуру міського землекористування, а також забезпечити максимальну стійкість території під впливом антропогенних факторів.

Окрім використання результатів у практиці містобудування та територіального планування, теорія і методологія взаємодії природної та антропогенної містобудівних систем може бути підґрунтям для подальших наукових досліджень і практичних розробок за напрямками розробки моделей процесів реконструкції міської забудови та містобудівного освоєння територій в цілому, обґрунтування містобудівних рішень з планування нової забудови та реконструкції існуючої, планування розвитку міста, здійснення оцінки наслідків містобудівних рішень з освоєння нових територій і реконструкції територій, що експлуатуються, на стадіях передпроектної проробки, вдосконалення нормативної бази планування забудови та реконструкції міських територій тощо.

Список використаних джерел

1. Банах А. В. Причинно-наслідковий зв'язок факторів взаємодії природної та антропогенної систем в процесі містобудівного освоєння територій / Банах Андрій Вікторович // Проблеми розвитку міського середовища : науково-технічний збірник. – К.: НАУ, 2018. – Вип. 1 (20). – 251 с. – С. 13-23.

2. Прусов Д. Е. Теорія та методологія прогнозування наслідків інженерної підготовки перетворення міських територій зі щільною забудовою та складними геологічними умовами: дис. ... докт. техн. наук : 05.23.20 / Прусов Дмитро Едуардович. – К., 2015. – 429 с.

3. Осітнянко А. П. Планування розвитку міста / Осітнянко Андрій Петрович. – Київ: КНУБА, 2005. – 386 с.

*Horbliuk S.A., kandydat nauk zarządzania państwowego,
docent Katedry Zarządzania Regionalnego, Samorządu
Terytorialnego i Zarządzania Miastem Narodowej Akademii
Zarządzania Państwowego przy Prezydencie Ukrainy*

INNOWACJE W ZARZĄDZANIU MIASTEM (NA PRZYKŁADZIE M. ST. WARSZAWY)

Blisko dwie trzecie ludności Europy żyje w miastach, na obszarach podmiejskich lub innych obszarach zurbanizowanych [3] i według prognozy ten

odsetek będzie wzrastać. Procesom urbanizacyjnym towarzyszą zmiany rozwojowe. Z jednej strony miasta są centrami kreatywności i źródłem bogactwa. W nich panuje sprzyjający klimat dla rozwoju nauki, techniki i innowacji oraz skupia się największy odsetek ludności posiadającej wykształcenie wyższe. Z drugiej – miasta to również miejsca kumulacji problemów, takich jak: bezrobocie, segregacja społeczna i przestrzenna, ubóstwo, problemy ekologiczne. Niekontrolowany rozwój miast niesie ze sobą wiele różnych zagrożeń dla środowiska naturalnego i społeczeństwa.

Próby rozwiązania zdefiniowanych problemów skłaniają najpierw do zmiany sposobu myślenia o zarządzaniu miastem. Szansę na dobrą przyszłość miasta stwarza jego innowacyjność jako konieczność wynikająca z rozwijającej się gospodarki, zrównoważonego rozwoju oraz potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Od władzy miasta zależy jakie będą odpowiedzi na te wyzwania.

Niektóre miasta nauczyły się zarządzać w sposób innowacyjny i wypracowały nowatorskie rozwiązania stosowane w polityce miejskiej (instytucjonalne, organizacyjne, produktowe, techniczne, technologiczne i in.). Wskazują na to zarówno przykład m. st. Warszawy, w którym samorząd terytorialny aktywnie wprowadza innowacje w zarządzaniu miastem.

Każde miasto potrzebuje strategii, czyli określenia tego, jak chce się rozwijać w długim okresie. Obecnie dla Warszawy ten dokument ma nazwę Strategia „Warszawa 2030” [1]. W procesie jej przygotowania wykorzystano innowacyjne metody zbierania danych i analiz oraz włączania w prace nad strategią członków społeczności lokalnej i pozostałych interesariuszy. W celu opracowania strategii, przez dwa lata prowadzono prace z udziałem mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, instytucji otoczenia biznesu, przedstawicieli władz miasta reprezentujących różne opcje polityczne, specjalistów z urzędu, ekspertów oraz innych zainteresowanych rozwojem Warszawy. Zebrane opinie i sugestie stanowiły punkt wyjścia do definiowania poszczególnych zapisów dokumentu.

Według Strategii „Warszawa 2030” wizja definiuje miasto w 2030 roku, określając ją w trzech wymiarach [1, p. 13]:

– aktywni mieszkańcy – Warszawa to jej mieszkańcy (podążają własną drogą, rozwijają zainteresowania, realizują marzenia i zawodowe ambicje, ale wspólnie angażują się w życie miasta i czują się za nie odpowiedzialni);

– przyjazne miejsce – Warszawa to miasto, w którym każdy czuje się u siebie, wolny i bezpieczny (bogactwo przestrzeni, wynikające z umiejętnego łączenia tradycji z nowoczesnością, środowiska miejskiego z przyrodniczym, lokalności z wielkomiejskością, zapewnia wygodę życia i sprzyjające warunki do działania);

– otwarta metropolia – Warszawa to miasto otwarte na świat (śmiało wychodzące naprzeciw wyzwaniom, inspirujące innych; dzięki swojej różnorodności i nastawieniu na współpracę jest wyjątkowym miejscem do

kreowania i rozwijania idei; stanowi ważny węzeł sieci europejskich metropolii).

Zasadniczo cele odzwierciedlają założenia koncepcji smart city, czyli inteligentnego miasta. One zakładają wykorzystanie nowoczesnych technologii i rozwiązań do stworzenia miasta jak najbardziej przyjaznego ich mieszkańcom.

Analizując wdrażanie rozwiązań typu smart w m. st. Warszawie, należy wydzielić nowatorskie rozwiązania w zakresie komunikacji miejskiej (warszawskie metro, tramwaje, autobusy, rowery); rozwoju środowiska (dostępność i wysoka jakość wody wodociągowej, tworzenia i utrzymania terenów zieleni miejskiej, poprawa jakości powietrza.); e-administracji (Miejski Centrum Kontaktów Warszawa 19115, portale e-usług i otwartych danych)

O nowoczesności miasta decyduje to, jak duży wpływ na jego funkcjonowanie mają jego mieszkańcy oraz organizacje trzeciego sektora. Udział obywateli w zarządzaniu miastem nie powinien być ograniczony wyłącznie do udziału w wyborach. Urząd m. st. Warszawy wykorzystuje w innowacyjnej polityce miejskiej takie instrumenty partycypacji obywatelskiej: inicjatywa lokalna, budżet partycypacyjny, dotacje dla organizacji pozarządowych, miejsca aktywności lokalnej, platforma internetowa „Otwarta Warszawa”, konsultacje społeczne i in. To m.in. jest powodem kształtowania wzajemnego zaufania na poziomie lokalnym.

Dla rozwoju gospodarki miasta ogromne znaczenie odgrywa polityka Urzędu m.st. Warszawy w kierunku stymulowania rozwoju startupów. W tym celu funkcjonuje i rozwija się odpowiednie miejskie środowisko, gdzie odbywa się swobodny przepływ wiedzy, pomysłów oraz tworzenia sieci kontaktów i inwestycji [2]. Ta polityka jest wprowadzona dzięki różnym inicjatywom samorządowym, takim jak: powstawanie struktur wsparcia innowacyjnej przedsiębiorczości, zwłaszcza inkubatorów przedsiębiorczości i kreatywności; wprowadzenie miejskich programów akceleracyjnych, w ramach których prowadzi się szereg szkoleń i warsztatów; preferencyjne stawki, przestrzenie dla przedsiębiorców itp.

Natomiast w przypadku Ukrainy, to stosowane dotychczas innowacyjne zarządzanie w ukraińskich miastach nie mało charakteru kompleksowego. Były to pojedyncze usprawnienia, które nie wpływają znacząco na jakość życia mieszkańców, uwarunkowania dla wzrostu innowacyjnego biznesu oraz zrównoważonego rozwoju miast. Tym bardziej zarządzanie samorządowe powinno być ukierunkowane na innowacyjne rozwiązania w polityce miejskiej. Przykładami dla naśladowania są działania Urzędu m. st. Warszawy na rzecz budowy miasta inteligentnego, zastosowania w innowacyjnej polityce miejskiej instrumentów partycypacji obywatelskiej oraz tworzenia warszawskiego ekosystemu startupowego.

Bibliografia

1. Strategia Warszawa 2030, <http://2030.um.warszawa.pl/wp-content/uploads/2018/04/Strategia-Warszawa2030.pdf> [dostęp: 01.11.2018].
2. Warszawa – miasto startupów, <http://firma.um.warszawa.pl/warszawa-miasto-startupow> [dostęp: 01.11.2018].
3. World Urbanization Prospects 2018, <https://esa.un.org/unpd/wup> [dostęp: 01.11.2018].

*Качемцева Любов Володимирівна, кандидат архітектури, доцент,
Гелла Олена Іванівна, кандидат архітектури, доцент,
кафедра Основ архітектури,
Харківський національний університет будівництва та архітектури*

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ БУДІВЕЛЬНЕ ТОВАРИСТВО «БУДІВЕЛЬНА ІНДУСТРІЯ». ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ДОСЯГНЕННЯ В ПЕРШОМУ П'ЯТИРІЧЧІ

Особливе місце в історії становлення проектної та будівельної галузі в Україні першої половини ХХ століття займає Всеукраїнське будівельне товариство «Будівельна індустрія» («Індубуд»). Якщо вивчати процес відродження будівельної промисловості в частині будівельних робіт після Жовтневої революції та громадянської війни перше п'ятиріччя діяльності «Індубуду» є безцінним матеріалом. Виникнення цієї організації та її становлення, боротьба за технічні досягнення та раціоналізацію будівництва, впровадження закордонного досвіду та практики, обміну досвідом між будівництвами проходить на тлі зміни її організаційних форм, що відбувалися протягом 1926 – 1931 рр.

Метою дослідження є історія виникнення «Індубуду», його організаційних форм діяльності та досягнень в першому п'ятиріччі [1-5, 7, 9-15]. Робота базується на матеріалах «Бюлетня Індубуду», де публікувалася актуальна інформація щодо раціоналізації усіх процесів будівництва та боротьби за внутрішні ресурси та велась професійна дискусія [1-5].

Всеукраїнське будівельне товариство «Будівельна індустрія» було створено в Харкові у грудні 1925 р. для виконання на території УРСР «будівельних робіт промислового характеру та інших пов'язаних з ними будівельних робіт» [2, с. 105]. Статут акціонерного товариства було затверджено Радою праці і оборони 3 серпня 1926 р. Серед його засновників: ВРНГ УСРР, трести «Донвугілля», «Хімвугілля», «Укртрестсільмаш», «Укрсілікаттрест» та ін. [6, с. 206]. Всього до складу